

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

จากการลงพื้นที่ศึกษาปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่าปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความซับซ้อนเป็นอย่างมาก เป็นปัญหาสำคัญในระดับชาติ ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงทั้งทางด้านความมั่นคง เศรษฐกิจและสังคม สถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เกิดขึ้นตั้งแต่อดีตและทวีความรุนแรงขึ้นอย่างชัดเจน หากวิเคราะห์สาเหตุและความรุนแรง แนวทางแก้ไขปัญหามีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ จึงเป็นวิธีการที่จะแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี การศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ปัญหาที่พบส่วนมากจะสามารถแยก ได้ดังนี้

1. ด้านเจ้าหน้าที่ตำรวจ

- 1.1 ใช้อำนาจหน้าที่ในทางที่ผิด ไม่มีความยุติธรรม และเสมอภาค ในการปฏิบัติงาน
- 1.2 ขาดความรู้ความเข้าใจในภาษาท้องถิ่น
- 1.3 ขาดความระมัดระวังรอบคอบในการปฏิบัติหน้าที่ บางครั้งอาจเป็นอันตรายต่อชีวิตถึงแม้จะประมาทเพียงแค่ครั้งเดียว
- 1.4 มักจะมีความเข้มงวดเฉพาะเวลาที่เหตุเกิดแล้ว หากมีความเข้มงวดทุกครั้งและตรวจตราดูแลเอาใจใส่อย่างสม่ำเสมอจะเป็นการป้องกันเหตุได้ดีที่สุด
- 1.5 ไม่มีความอดทน ออกคั่นกับความรู้สึกไร้ระเบียบ ไร้วินัย ของคนในพื้นที่มากพอ รวมถึงรู้สึกกดดันและเจ็บปวดจากเหตุการณ์ที่ผู้ก่อความไม่สงบทำร้ายเพื่อนๆ พี่ๆ น้องถึงแก่ชีวิต
- 1.6 เหนื่อยล้า อ่อนแรง ท้อแท้ อยู่เอาตัวรอดไปวันๆ ขาดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่

2. ด้านประชาชนในพื้นที่

- 2.1 ผู้นำชุมชนเป็นผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ และมีอำนาจแบบผูกขาด
- 2.2 ประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่ไม่เข้าใจภาษาไทย และใช้มวลชนเป็นใหญ่ในการเจรจาต่อรองจากอำนาจรัฐ
- 2.3 ผู้นำชุมชนให้ข้อมูลที่ผิดๆ กับประชาชนในพื้นที่ ทำให้ข้อมูลข่าวสารคลาดเคลื่อน และไม่ตรงกับความเป็นจริง

2.4 ขาดความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ
 2.5 ขาดการสื่อสารที่ดี ระหว่างประชาชนกับหน่วยงานของรัฐ บุคลากรของรัฐ
 2.6 ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่รัฐ เพราะกลัวโดนทำร้าย
 2.7 ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือ โดยตั้งแง่ไว้ตั้งแต่แรกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติ
 ต่อตนเองไม่เป็นธรรม ทั้งที่ความเป็นจริงเป็นตนเองไม่ยอมรับกฎเกณฑ์และระเบียบต่างๆ ที่วางไว้
 ตั้งแต่แรก

2.8 ผู้นำบางคน บางกลุ่ม ควรจะแก้ไขความเข้าใจผิด แต่กลับเป็นฝ่ายสนับสนุน
 กลุ่มผู้ก่อเหตุเสียเอง

2.9 ไม่เชื่อใจเจ้าหน้าที่หรือความคุ้นเคยสนิทสนมกันมีน้อย

2.10 ผู้นำชุมชนมีการปลูกฝังความคิดความเชื่อเดิมๆ ทำให้ประชาชนในพื้นที่ไม่
 ยอมรับการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ ในทางที่ดีขึ้น

3. ด้านนโยบาย

3.1 นโยบายไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในการพื้นที่ที่
 ปฏิบัติงานจริง

3.2 การให้ความสำคัญกับกระแสสังคมมากเกินไป โดยไม่คำนึงถึงเหตุผลและความ
 เป็นจริงในพื้นที่ในขณะนั้น

3.3 มาตรการและบทลงโทษทางกฎหมายยังไม่มีความเด็ดขาด

4. ปัญหาอื่นๆ

4.1 ด้านการถ่ายเทกำลังของเจ้าหน้าที่

4.2 อิทธิพลของผู้มีผลประโยชน์ในพื้นที่

4.3 วิทยุในพื้นที่มีค่านิยมผิด บางครั้งรับค่าจ้างเพียงเล็กน้อยในการกระทำบางสิ่ง
 โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่ตามมา

4.4 ขาดข้อมูลที่น่าเชื่อถือ

4.5 ไม่มีการแจ้งเหตุให้ทราบล่วงหน้า หรือประชาชนขาดการระวังป้องกันภัยจาก
 เหตุระเบิด

ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่และแจกแบบสอบถามให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจรวมทั้งผู้ได้บังคับบัญชา
 และสัมภาษณ์ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้รับทราบถึงปัญหาต่างๆ ที่
 เกิดขึ้น พร้อมทั้งขอเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในภาพรวม ดังนี้

ข้อเสนอแนะ

1. สร้างความเข้าใจกับประชาชนผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ เพื่อเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของทหาร ตำรวจ เช่น เน้นการจับกุม ปรามปราม ยาเสพติด และของหนีภาษีอย่างจริงจัง
2. ศึกษาขนบธรรมเนียมประเพณีในพื้นที่ เพื่อให้สามารถเข้ากับประชาชนในท้องถิ่นให้ได้
3. อาวุธยุทโธปกรณ์ที่ใช้ในพื้นที่ ให้มีความเหมาะสม และสามารถทำงานได้อย่างคล่องตัว เน้นงานมวลชนสัมพันธ์และการพัฒนาชุมชน
4. เน้นความยุติธรรมและเสมอภาคในการทำงาน
5. สร้างความสามัคคี ทั้งในองค์กรและหน่วยงานข้างเคียง
6. ปลุกฝังหรือสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนในพื้นที่รู้สึกดีกับเจ้าหน้าที่
7. ควรให้มีการเรียนการสอนภาษาถิ่น เช่น ภาษามลายู เพราะประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้จะพูดภาษามลายู หากเจ้าหน้าที่ไม่สามารถพูดภาษาของพวกเขาได้ จะก่อให้เกิดความรู้สึกแปลกแยก และไม่เป็นพวกเดียวกัน
8. เพิ่มสวัสดิการด้านต่างๆ และให้ผลตอบแทนมากขึ้นกับเจ้าหน้าที่ตำรวจที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัย
9. เพิ่มกำลังเป็น 3 เท่าให้มากกว่าภาคอื่นๆ
10. ให้ความรู้แก่เยาวชน และนักศึกษาให้เข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้น
11. ควรมีการฝึกอบรมด้านยุทธวิธีตำรวจ อาวุธยุทโธปกรณ์ อยู่เป็นประจำสม่ำเสมอ
12. ศึกษาปัญหาที่แท้จริง เร่งแก้ไขปัญหาให้ถูกต้อง และให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนมากขึ้น
13. ผู้นำชุมชนเป็นตัวกลางระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนในพื้นที่ เพราะประชาชนจะศรัทธาในตัวผู้นำมากกว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐ
14. เจ้าหน้าที่ต้องสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนและบังคับใช้กฎหมายด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ มีความเด็ดขาดในการบังคับใช้กฎหมาย
15. ควรมีเครื่องมือตรวจสอบบุคคลที่มีหมายจับตามจุดตรวจต่างๆ ซึ่งอาจจะใช้งานสะดวกกว่าภาพโปสเตอร์
16. ควรมีการถ่ายทอดความรู้ อบรม ประชุม เจ้าหน้าที่ตำรวจระดับผู้ปฏิบัติการ โดยให้ผู้บังคับบัญชาระดับสูง สามารถถ่ายทอดนโยบายโดยตรงกับผู้ปฏิบัติอย่างน้อยปีละครั้ง และอาจเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานได้อีกทางหนึ่ง

17. แสดงอำนาจของรัฐให้ชัดเจน โดยใช้โมเดล “พอปกครองลูก แต่ลูกไม่ฟังก็ต้องตี” บางครั้งกฎหมายดี แต่การบังคับใช้อ่อนแอ คนก็จะไร้ระเบียบ ไร้วินัย มันส่งผลกระทบ ทำให้พื้นที่กลายเป็น red zone คือ เราไม่สามารถควบคุมได้

18. พูดยุติความจริงต่อกัน

19. สร้างขวัญและกำลังใจให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยการเพิ่มสวัสดิการ เพิ่มค่าตอบแทน ให้มากกว่าเดิม “ดูแลความเป็นอยู่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจขณะมีชีวิตให้ดี ดีกว่ามาดูแลตอนเสียชีวิตแล้ว”

20. ควรใช้บุคคลในพื้นที่ในการปฏิบัติหน้าที่ให้มากที่สุด

21. ส่งเสริมความมั่นคงทางด้านอาชีพและรายได้ แก่ผู้มีรายได้น้อย และผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนจากเหตุการณ์ความไม่สงบ ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้

22. พัฒนาคุณภาพคน เพื่อสร้าง โอกาสการมีงานทำ และยกระดับคุณภาพชีวิต โดยมีนโยบายที่ชัดเจนในการพัฒนา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรบุคคลในพื้นที่อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยเฉพาะกลุ่มปัญญาชน

23. เสริมสร้างความเข้าใจอันดีกับประชาคมโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์กรประชาคมโลก มุสลิมสันนิบาตมุสลิมโลก และองค์การสหประชาชาติ รวมทั้งให้ความสำคัญกับผู้นำกลุ่มพลังวัฒนธรรมในประเทศที่มีศักยภาพ และคนไทยมาลาอายุปิดคานีในต่างประเทศ ในการสร้างความสัมพันธ์ เพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับมุสลิมโลก

ความสำเร็จของการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำเป็นต้องอาศัยความจริงจังและจริงใจของรัฐบาลและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นทางการ โดยที่ประชาชนสามารถเข้าใจและยอมรับได้ มีการขับเคลื่อนระดมการยุทธศาสตร์การแก้ไขทุกด้านอย่างสอดประสานกัน อย่างบูรณาการ ยอมรับและแก้ไขข้อบกพร่องจากประสบการณ์ โดย ปราศจากอคติ ลดความหวาดระแวงระหว่างข้าราชการและประชาชน ตลอดจนมีการตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบมีมาตรฐาน สามารถวัดประสิทธิภาพได้อย่างแท้จริง อีกทั้งหากมีการเพิ่มแนวทางและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจอย่างเป็นทางการ มียุทธวิธีและอาวุธ ยุทธโรปกรณ์ที่ทันสมัยทันกับรูปแบบการก่ออาชญากรรม ดูแลสวัสดิการดูแลเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่เสี่ยงภัยทุกนายอย่างเพียงพอ มีการบูรณาการทุกภาคส่วนในการปฏิบัติงาน ผู้วิจัยเชื่อว่าสันติสุขจะกลับคืนมาสู่ประเทศไทยอย่างแน่นอน